

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

пл. „Св. Неделя“ № 5, София 1000

www.mh.government.bg

БАЛНЕОЛОГИЧНА ОЦЕНКА

№ 198

14.8.2026 г.

X 14.08.2026

Signed by: Kameliya Nikolaeva Atanasova

Тази балнеологична оценка удостоверява, че минералната вода, добита от водовземно съоръжение

„сондаж № 1aВП”

находище на минерална вода „Михалково”, с. Михалково, община Девин, област Смолян
има следните:

А. Геоложки и хидроложки характеристики:

Местоположение

Дренажната зона и водоизточниците на минерална вода са разположени на изток от с. Михалково по долината на р. Чурековска, на протежение около 1,5 км.

Формираща среда на минералната вода

Формираща среда на минералната вода на находище „Михалково“ е пукнатинно-карстовата водонапорна система в Михалковското понижение на Рило-Родопския масив, Централен Родопски район.

Михалковското понижение е изградено от скалите на Рупчанската група - Въчанска пъстра свита, представени от биотитови гнайси с прослойки от амфиболони, мусковитови и двуслюдени гнайси, мрамори и амфиболити с докамбрийска възраст (vсРeD).

Подхранване на находището

Подхранването на минералната вода е с атмосферно-инфилтрационен произход и е за сметка на валежите.

Колектор на минералната вода

Колектор на минералната вода са мраморите и гнайсите, залягащи на дълбочина от 60 до повече от 500 метра под земната повърхност. Разкритите минерални води са с температура от 24°C до 28,5°C.

Водоизточници на минерална вода в находището

Водоизточниците на минерална вода в находището са: сондаж № 1ВКП, сондаж № 1аВП, сондаж № 2КГ и сондаж № 3КГ.

Сондаж № 2КГ е оборудван и се използва като наблюдателен пункт за мониторинг на находището.

Сондаж № 3КГ е каптиран и минералната вода захранва устроената обществена чешма за общо водоползване.

За бутилиране на натурална минерална вода се използват сондаж № 1ВКП и сондаж № 1аВП.

Сондаж № 1аВП е изграден през 1972 г. с дълбочина 120 м. Сондажът е обсаден, както следва:

- от 0,00 до 8,75 м – стоманена колона $\varnothing$ 325 мм, задтръбно циментирана;
- от 0,00 до 66,00 м – хром-никелова колона $\varnothing$ 155 мм, задтръбно циментирана;
- от 66,00 до 105,00 м – открит ствол $\varnothing$ 89 мм;
- от 105,00 до 120,00 – открит ствол $\varnothing$ 78 мм.

Сондажи № 1ВКП, № 1аВП и № 2КГ се намират на територията на бутилиращо предприятие, а сондаж № 3КГ – в източния край на с. Михалково.

Експлоатационни ресурси

Със Заповед № РД-340 от 28.07.2025 г. на министъра на околната среда и водите за находището са утвърдени експлоатационни ресурси на находище на минерална вода „Михалково“, с. Михалково, община Девин, област Смолян.

Воден обект	Експлоатационни ресурси от минерални води			Температура	Експлоатационни ресурси от хидрогеотермална енергия		
	Q _{ЕР1} (л/сек)	Q _{ЕР2} (л/сек)	Q _{ЕР3} (л/сек)	T (°C)	Q (л/сек)	ΔT (°C)	G ^г _{екс} (kJ/s)
Находище на минерална вода „Михалково“, с. Михалково, община Девин, област Смолян – изключителна държавна собственост.	1,23	1,84	-	15,20-23,40	-	-	-
	3,07						

и технически възможен дебит на водовземното съоръжение:

Водовземно съоръжение	Технически възможен дебит на водовземното съоръжения	Кота СВН	Допустимо понижение S _{доп}	Допустима дълбочина на водното ниво	Допустима кота на динамичното водно ниво	Температура
Сондаж № 1аВП	Q (л/сек)	м	м	м	м	T (°C)
	0,33	675,13	1,11	-	Самоизлив до кота 674,02	22

Каптажни работи

Експлоатационните водоизточници и наблюдателния сондаж са каптирани с наземни каптажни постройки.

Санитарно-охранителна зона

Със Заповед МОСВ № РД-809 от 01.08.2005 г. на министъра на околната среда и водите е учредена санитарно-охранителна зона на сондаж № 1аВП, № 1ВКП и № 3КГ, разкриващи минерални води от минерално находище „Михалково“, с. Михалково, община Девин, област Смолян.

Б. Състав:

1. Аниони	mg/l	eq%
F ⁻	2,94	0,492
Cl ⁻	43,97	3,941
SO ₄ ²⁻	214,80	14,208
CO ₃ ²⁻	< 6	0,000
HCO ₃ ⁻	1562,00	81,359
HSiO ₃ ⁻	-	-
NO ₂ ⁻	< 0,02	0,000
NO ₃ ⁻	< 1	0,000

Сума: **1823,71** **~100,00**

Сух остатък при 180°C	1675	mg/l
Сух остатък при 260°C	1651	mg/l
Електропроводимост	2520	µS/cm
pH	6,30	

2. Катиони	mg/l	eq%
NH ₄ ⁺	< 0,05	0,000
Ca ²⁺	227,45	35,157
Mg ²⁺	41,34	10,540
Na ⁺	383,57	51,681
K ⁺	28,87	2,287
Fe-общо	< 0,02	0,000
Li ⁺	0,74	0,331
Mn ²⁺	0,03	0,003

Сума: **682,00** **~100,00**

H ₂ SiO ₃	77,11	mg/l
Обща минерализация	2583	mg/l
Въглероден диоксид	1271	mg/l
Сероводород	0,26	mg/l
Дебит		0,33 l/s
Температура		21,8°C

Външен вид: Водата е бистра, безцветна и с лек мирис на сероводород.

3. Микроелементи (mg/l)

Алуминий	0,078	Никел	< 0,005
Арсен	0,083	Олово	< 0,010
Антимон	< 0,005	Селен	< 0,010
Бор	1,278	Хром	< 0,005
Барий	0,053	Цинк	0,221
Сребро	< 0,050	Живак	< 0,001
Кадмий	< 0,003	Цианиди	< 0,010
Мед	< 0,050		

Данните са съгласно Протоколи от изпитване № 62 от 22.05.2026 г. на Специализирана лаборатория за анализ на минерални води към „НСБФТР“ ЕАД, гр. София и Протокол от изпитване № ПЗ-0530 от 16.07.2026 г. на Лаборатория за изпитване при РЗИ Смолян.

4. Радиологични показатели

Обща α- активност	0,53±0,10 Bq/l	Тритий	< 2 Bq/l
Обща β- активност	1,21±0,11 Bq/l	Естествен уран	0,0100±0,0022 mg/l
Радий-226	0,138±0,038 Bq/l	Обща индикативна доза	< 0,1 mSv/year
Радон-222	81±10 Bq/l		

Данните са съгласно Протоколи за контрол на радиологичните показатели на вода № W 063a и № W 063b от 23.06.2026 г. на Орган за контрол от вида А при НЦРРЗ и Протокол от изпитване № 01-0436 от 02.04.2026 г. на Акредитирана лаборатория за изпитване към ГД „Лабораторно-аналитична дейност“ на Изпълнителна агенция по околна среда.

5. Микробиологични показатели

Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 22°C за 72 ч.	< 1 КОЕ/см ³	Ешерихия коли при 36°C±2°C	0/250 см ³
Общ брой колонии на жизнеспособни микроорганизми при 37°C за 24 ч.	< 1 КОЕ/см ³	Фекални стрептококи (ентерококи)	0/250 см ³
Колиформи при 36°C±2°C	0/250 см ³	Спорообразуващи сулфитредуциращи анаеробни бактерии 37°C±1°C	0/50 см ³
		Псевдомонас аеругиноза 36°C±2°C	0/250 см ³

Данните са съгласно Протокол от изпитване № П-7 от 23.03.2026 г. на Лаборатория за изпитване при РЗИ Смолян.

В. Свойства:

Заклучение:

Общата минерализация на минералната вода от сондаж № 1aВП, находище на минерална вода „Михалково“, с. Михалково, община Девин, област Смолян е 2 583 mg/l. Характеризира се като високо минерализирана, хипотермална, въглекисела, хидрокарбонатна калциево-натриева и силициева вода, съдържаща флуорид и въглероден диоксид, слабо изразен мирис на сероводород, без санитарно-химични и микробиологични признаци на замърсяване. Поради установено високо съдържание на „флуорид“ (установена стойност от 2,94 mg/l) и високо съдържание на „арсен“ (установена стойност 0,083 mg/l) водата се определя като неподходяща за ежедневна употреба за питейни цели. Водата има стабилен физико-химичен състав и свойства и отговаря на изискванията на Наредба № 14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите (ДВ, бр. 79 от 1987 г., посл. изм. бр. 70 от 2004 г.).

Лечебно-профилактичните свойства на водата се определят от минерализацията и наличието на въглекисела, хидрокарбонатно-калциево-натриева и силициева вода, съдържаща флуорид. Питейното балнеолечение с този тип води оказва въздействие основно върху стомашно-чревния тракт, жлъчно-чернодробната и бъбречно-отделителната системи. Водата намалява лекостепенно хиперацидитета на стомашния сок, ако се приема 60-90 минути преди хранене. Доказано е също, че хидрокарбонатните вода предизвиква така наречената разреждаща секреция в стомашно-чревния тракт, което обуславя едно от най-популярните им въздействия в балнеологията – предизвикват перисталтичен ефект от преразтягане на червата, който води до очистителен ефект. Тези води стимулират кинетиката на жлъчните пътища, имат противовъзпалително действие и влияят върху секреторната функция на черният дроб и жлъчният мехур, като предизвикват холеретично и по-малко холагонно действие. Водата въздейства върху обмяната на веществата, при затлъстяване чрез очистителния ефект, при захарна болест като подпомагат пълното изгаряне на въглехидратите и гликогенообразуването, подобряват пуриновата обмяна, като спомагат тяхното пълно изгаряне от организма. Наличието на силиций има адстрингентно и антисептично въздействие и намира приложение за лечение на кожни заболявания.

При използване за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика (след съответното *темперирание*) оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: стомашно-чревни (хронични гастрити, гастродуоденити с намалена стомашна секреция, язвена болест, ентероколити свързани с намалена моторика на чревния тракт и др.); жлъчно-чернодробни (жлъчно-каменна болест, хронични холецистити, холангити, хронични хепатити, дискинезии на жлъчни пътища и др.); бъбречно-урологични (хронични пиелонефрити, хронични цистити, уратна и оксалатна литиаза, състояния след литотрипсия); метаболитни (подагра, затлъстяване, захарен диабет и др.); ставни и обменни заболявания, протичащи с остеопороза; лица заети с тежък физически труд или спортисти за възстановяване на солевият баланс.

Противопоказания за вътрешно (питейно) балнеолечение: до 6 месеца след кръвоизлив от стомашно-чревния тракт.

Използването на минералната вода за питейно балнеолечение и балнеопрофилактика е по лекарско назначение, при спазването на строго определени методики и дозировки (количество на приетата вода, температура и начин на приемане, продължителност на лечебно-профилактичния курс).

При използване за външно балнеолечение и балнеопрофилактика (след съответно temperиране) оказва благоприятно въздействие при следните заболявания: на дегенеративни и възпалителни (в ремисия) - артрозоартрити, коксартрози, ревматоиден артрит, анкилозиращ спондилоартрит и др.); на периферната нервна система (дископатии, радикулити, плексити, полирадикулоневрити и др.); след оперативни интервенции на опорно-двигателния апарат (за кинезитерапия при посттравматични и постоперативни състояния); кожни заболявания (хронични дерматити, псориазис); гинекологични (хронични гинекологични възпаления на женската полова система-стерилитет, метрити, хронични аднексити и др.).

Противопоказания за външно балнеолечение: специфични заболявания; онкологични заболявания; инфекциозни заболявания; заболявания в остър стадий и декомпенсирана функция на органи и системи; ХИБС – с ритъмни нарушения, епилепсия.

Спортно-възстановителна дейност при съответно temperиране на водата.

В случаите, когато минералната вода от сондаж № 1aВП, находище на минерална вода „Михалково”, с. Михалково, община Девин, област Смолян се ползва за цели различни от посочените в балнеологичната оценка или когато водата се ползва по начин, който променя минералния състав посочен в балнеологичната оценка, следва да бъде получено одобрение от Министерство на здравеопазването за всяка конкретна цел и начин на нейното приложение.

14.8.2026 г.

Х Д-р Ивиан Бенишев

МИНИСТЪР: Signed by: Ivan Borislavov Benishev

Д-Р ИВИАН БЕНИШЕВ

ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР

(Съгласно Заповед № РД-01-534 от 14.08.2026 г.)